

***Lichen planopilaris* Latvijā: 15 gadījumu klīniskā un morfoloģiskā analīze**

Ilze Leguša, Valērija Groma¹, Ingmārs Mikažāns²

Rīgas Stradiņa universitāte, doktora studiju programma "Medicīna",

Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte,

Rīgas 1. slimnīcas "Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskais centrs", Latvija

¹*Rīgas Stradiņa universitāte, Anatomijas un antropoloģijas institūts,*

Elektonmikroskopijas laboratorija, Latvija

²*Rīgas Stradiņa universitāte, Infektoloģijas katedra, Latvija*

Ievads. *Lichen planopilaris* (LPP) ir iekaisīga ādas saslimšana. To pieskaita gan *lichen planus* (LP), latv. val. sarkanā plakanā mezgliņēde, klīniskajiem variantiem, gan rētojošās alopecijas klīniskajiem variantiem. Klīniski folikulu bojājums var tik novērots izolēti galvas matainajā daļā vai kombinācijā ar lihenoidiem izsitumiem uz ādas, kā arī izolēts ķermeņa folikulu bojājums.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba virsmērķis ir pētīt LPP klīniku un morfoloģiju Latvijā. Retrospektīvā pētījumā tika analizēti Rīgas 1. slimnīcas "Ādas un seksuāli transmisīvo slimību klīniskā centra" medicīnas karšu dati pacientiem ar LPP un folikulāru LP, kuriem veikta ādas biopsija pēdējo 3 gadu ietvaros (2010.–2012.) un arhivētais ādas biopsijas audu materiāls, izmantojot gaismas mikroskopijas metodes.

Rezultāti. Pētījumā iekļauti 15 pacienti (3 vīrieši un 12 sievietes). Vidējais pacientu vecums bija 48 gadi. Astoņiem pacientiem diagnosticēta klasiskā LPP skalpa forma. Septiņiem pacientiem tika noteikti lihenoidi izsitumi uz ķermeņa – folikulārs LP. Biežākā atrade skalpa bojājuma gadījumā – folikulu hiperkeratoze, nieze, bezmatu perēkļi, ādas hiperēmija. Savukārt folikulārā LP gadījumā ķermeņa ādā – violetas, spīdīgu virsmu, niezošas papulas un makulas, vairumā gadījumu process tika novērots uz kājām un muguras. Dilatētas folikulu ostijas pildītas ar biezu raga slāņa korķi, hipergranuloze, blīvs limfocitārs perifolikulārs un perivaskulārs infiltrāts bija histoloģiskās atrades, kuras tika novērotas slimības sākuma stadijā. LPP beigu stadijā dominē dermas fibroze. Turpretī fibroze nebija raksturīga pacientiem ar ilgstoši norītošu folikulāru LP ķermeņa ādā.

Secinājumi. Mūsu pētījumā konstatēta sieviešu dominante, kas sakrīt ar pasaules literatūras datiem. Mūsu pētījumā skalpa bojājumi tika konstatēti tikai sievietēm un vairumā gadījumu *lichen planopilaris* gala stadijās (slimības anamnēze vairāk kā 24 mēneši). Šī pētījuma histoloģiskā atrade apstiprināja daudzas *lichen planus* morfoloģiskās iezīmes ķermeņa ādas bojājumu gadījumos, savukārt rētojošās alopecijas iezīmes dominēja skalpa ādas elementos.